

การบริหารงานธรรมรัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลบางโพธิ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สืบเนื่องจากการที่ประชาชนในตำบลบางโพธิ์ไม่ค่อยมีโอกาสหรือช่องทางในการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าใดนัก จึงทำให้เกิดปัญหาตามมา อาทิ ปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้านไม่ได้รับการแก้ไข โครงการพัฒนาต่างๆ ไม่ตรงตามความต้องการของประชาชน ประชาชนเกิดความเคลือบแคลงสงสัยต่อการประมุลงานจ้างเหมาของ อบต.ว่ามีการเล่นพรรคเล่นพวก ส่งผลให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ อบต. เป็นผู้จัดกิจกรรมนั้นๆ ตามมา

อบต. จึงจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการพัฒนาของ อบต. มากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาคโครงการพัฒนาของ อบต. ที่ไม่ตรงตามความต้องการของชาวบ้าน รวมถึงความไม่เข้าใจระบบการบริหารงานใน อบต. ของชาวบ้าน

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ : เมืองสุราษฎร์ธานี
จังหวัด : สุราษฎร์ธานี

ประชากร: 1,895 คน

พื้นที่: 13 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ปี 2544 อบต.บางโพธิ์ จึงจัดโครงการ "การบริหารงานธรรมรัฐ" ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในตำบลบางโพธิ์ได้นำเสนอปัญหาความเดือดร้อนของตน รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการบริหารงานใน อบต. ตั้งแต่การวางแผน การจัดทำแผนพัฒนาประจำปี การออกข้อบัญญัติ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การจัดซื้อจัดจ้าง การประเมินผล นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของ อบต. ให้ชาวบ้านได้รับทราบ

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ประสานงานกับผู้นำชุมชน , กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา อบต. ทุกคน นายก อบต. รองนายก อบต. ปลัด อบต. ข้าราชการ-ลูกจ้างของ อบต. และกลุ่มผู้นำชุมชนในตำบล ให้ประชาสัมพันธ์โครงการให้ชาวบ้านได้รับทราบและเข้าร่วมประชุมประชาคมกับทาง อบต.
2. ประสานงานกับหน่วยงานระดับอำเภอเพื่อเข้าประชุมประชาคมร่วมกับชาวบ้าน เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ พัฒนากรอำเภอและสถานีอนามัยประจำตำบล
3. จัดประชุมเวทีชาวบ้านเป็นประจำทุกเดือนตลอดทั้งปี โดยมีขั้นตอนดังนี้
 - จัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อรับทราบปัญหาความเดือดร้อนที่เร่งด่วนของชาวบ้าน ที่ต้องการให้ อบต. นำไปดำเนินการแก้ไข รวมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลหรือนโยบายต่างๆ ทั้งของ อบต. และของส่วนกลาง
 - จัดประชุมประชาคมตำบล เพื่อสรุปรวบรวมประเด็นปัญหาที่ชาวบ้านในตำบลต้องการให้ อบต. ดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานของ อบต. ให้ชาวบ้านได้รับทราบ
 - ดำเนินการสรุปรวบรวมข้อมูลหรือประเด็นปัญหาจากการประชุม เพื่อนำไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาตำบล
4. จัดประชุมเวทีชาวบ้าน เพื่อนำข้อสรุปจากการประชุมไปจัดทำแผนพัฒนาตำบล รวมทั้งรวบรวมความต้องการในการจัดบริการของ อบต. โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลประจำปี มีขั้นตอนดังนี้

- จัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อสอบถามปัญหาของประชาชนแต่ละหมู่บ้านที่ต้องการให้ อบต. เข้าไปดำเนินการแก้ไข และนำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาแต่ละหมู่บ้านที่ต้องการให้ อบต. ดำเนินการแก้ไขมากที่สุด
- จัดประชุมประชาคมตำบล เพื่อคัดเลือกปัญหาที่ประชาชนทั้งตำบลต้องการให้ อบต. ดำเนินการแก้ไขมากที่สุดเป็นอันดับแรก และนำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ประชาชนในตำบลต้องการให้ดำเนินการแก้ไขมากที่สุด
- อบต. นำผลสรุปปัญหาที่ประชาชนในตำบลต้องการให้ดำเนินการแก้ไขมากที่สุดจากการประชุมในประชาคมตำบล ไปจัดทำแผนพัฒนาตำบลประจำปี
- อบต. จัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามแผนพัฒนาตำบลประจำปีที่ได้มาจากผลการประชุมประชาคมตำบล

**ตัวอย่าง ตารางการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านและตำบลของ
อบต. บางโพธิ์ ประจำเดือนสิงหาคม 2547**

	วันเดือนปี	เวลา	สถานที่
ป ร ช า ค ม ห มู บ้ า น			
หมู่ 1	4 สิงหาคม 2547	09.00 – 17.00 น.	ศาลาเอนกประสงค์หมู่บ้าน
หมู่ 2	11 สิงหาคม 2547	09.00 – 17.00 น.	ศาลาเอนกประสงค์หมู่บ้าน
หมู่ 3	10 สิงหาคม 2547	09.00 – 17.00 น.	ศาลาเอนกประสงค์หมู่บ้าน
หมู่ 4	8 สิงหาคม 2547	09.00 – 17.00 น.	ศาลาเอนกประสงค์หมู่บ้าน
หมู่ 5	14 สิงหาคม 2547	09.00 – 17.00 น.	ศาลาเอนกประสงค์หมู่บ้าน
ป ร ช า ค ม ต่ า บ ล			
ทุกหมู่บ้าน	15 สิงหาคม 2547	09.00 – 17.00 น.	ศาลาวัดโชติการาม

5. จัดให้มีตัวแทนของประชาชนจำนวน 4 คน โดยคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้านที่โครงการพัฒนาของ อบต. จะเข้าไปดำเนินการก่อสร้าง เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างทุกโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบของ อบต.บางโพธิ์ โดยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเปิดซอง จำนวน 2 คน และเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับงาน จำนวน 2 คน
6. ดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านที่ได้รับการร้องเรียนมาจากชาวบ้านในตำบลในแต่ละเดือน หรือประสานงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินการแก้ไขอย่างทันท่วงที เช่น ปัญหาเกี่ยวกับไฟฟ้า ประปาและโทรศัพท์

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. ค่าอาหารกลางวันและค่าเดินทางสำหรับการประชุมประชาคมจำนวน 50 บาท / คน งบประมาณของ อบต.

บุคลากร

1. คณะผู้บริหาร อบต. , สมาชิกสภา อบต. และเจ้าหน้าที่ของ อบต. ร่วมจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 5 - 10 คน 6 วัน / เดือน
2. คณะผู้บริหาร อบต. , สมาชิกสภา อบต. และเจ้าหน้าที่ของ อบต. ร่วมจัดประชุมประชาคมตำบล จำนวน 5 - 10 คน 1 วัน / เดือน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ต้นปี 2544	อบต. พบปัญหาจากการที่ประชาชนในตำบลไม่มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองกับ อบต. จึงปรึกษาหารือถึงแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ได้ข้อสรุปว่าควรจะได้มีการจัดเวทีประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองกับ อบต. มากขึ้น	อบต.
ปี 2544	ดำเนินการประสานงานไปยัง - ผู้นำชุมชนในตำบล เพื่อช่วยในการประชาสัมพันธ์โครงการต่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบและเข้าร่วมประชุมประชาคมกับทาง อบต. - หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าประชุมประชาคมร่วมกับชาวบ้านในตำบล	อบต.
ปี 2544	จัดประชุมเวทีชาวบ้านประจำเดือน ตลอดทั้งปี - จัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อรับทราบปัญหาความเดือดร้อนที่เร่งด่วนของชาวบ้าน ที่ต้องการให้ อบต. นำไปดำเนินการแก้ไข รวมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลหรือนโยบายต่างๆ ทั้งของ อบต. และของส่วนกลาง - จัดประชุมประชาคมตำบล เพื่อสรุปรวบรวมประเด็นปัญหาที่ชาวบ้านในตำบลต้องการให้ อบต. ดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานของ อบต. ให้ชาวบ้านได้รับทราบ - ดำเนินการสรุปรวบรวมข้อมูลหรือประเด็นปัญหาจากการประชุม เพื่อนำไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาตำบล	ผู้บริหาร อบต. , สมาชิกสภา อบต. และเจ้าหน้าที่ของ อบต.
ปี 2544	จัดประชุมเวทีชาวบ้าน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบล จัดประชุมประชาคมหมู่บ้านที่ละหมู่บ้าน ทั้ง 5 หมู่บ้าน โดยมีตัวแทนสมาชิกของประชาคมหมู่บ้านตั้งแต่หมู่บ้านละ 50 – 60 คน เข้าร่วมการประชุมประชาคมเพื่อ อบต. ได้ชี้แจงความสำคัญของแผนและความสัมพันธ์กับงบประมาณ และขอให้ประชาคมหมู่บ้านเสนอปัญหาความเดือดร้อนของแต่ละหมู่บ้านต่อ อบต. โดยประชาคมหมู่บ้านนำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและแจ้งให้ อบต. ทราบ	ผู้บริหาร อบต. , สมาชิกสภา อบต. และเจ้าหน้าที่ของ อบต.
ปี 2544	จัดประชุมประชาคมตำบล เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของแต่ละหมู่บ้าน โดยมีตัวแทนประชาคมหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน คือ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา อบต. และกรรมการหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้าน มาประชุมพิจารณาพร้อมกับผู้บริหาร อบต. สมาชิกสภา อบต. และฝ่ายประจำ อบต. เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ประชาคมหมู่บ้านทั้ง 5 หมู่บ้าน จากนั้นจึงลงมติเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อเสนอให้ อบต. พิจารณาประกอบกับจำนวนประชากรและสภาพพื้นที่	ผู้บริหาร อบต. , สมาชิกสภา อบต. และเจ้าหน้าที่ของ อบต.

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปี 2544	เสนอร่างแผนพัฒนาที่ได้จากการจัดประชุมประชาคมตำบล ต่อ สภา อบต. โดยมีได้คำนึงถึงข้อจำกัดทางการเงินของ อบต.	ปลัด อบต.
ปี 2544	สภา อบต. ให้การอนุมัติแผนพัฒนาตำบลประจำปี	สภา อบต.
ปี 2544	นำแผนพัฒนาที่ผ่านการพิจารณาจาก สภา อบต. ไปจัดทำ ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามข้อสรุปของผลการประชุมประชาคมตำบล เพื่อให้ครอบคลุมปัญหาและความต้องการของประชาชนในตำบล	อบต.
ปี 2544	เมื่อนำแผนพัฒนาไปดำเนินการปฏิบัติ โดยการจัดทำโครงการ ของแต่ละหมู่บ้าน ในเขตตำบลบางโพธิ์ จะมีการแต่งตั้งผู้แทน ประชาคมของหมู่บ้านนั้นๆ ร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อ จัดจ้าง โดยประชาคมของหมู่บ้านนั้นๆ จะคัดเลือกผู้แทน ประชาคมร่วมเป็นคณะกรรมการ จำนวน 4 คน เข้าร่วมเป็น คณะกรรมการเปิดซอง 2 คน และคณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง 2 คน	อ บ ต . แ ล ะ ตัวแทนประชาคมหมู่บ้านที่ได้มีการ ดำเนินการ โครงการตาม แผนพัฒนาตำบล
	* อบต. ดำเนินการตามขั้นตอนข้างต้น ตั้งแต่ปี 2544 จวบ จนถึงปัจจุบัน เพื่อใช้ในการ • รับทราบและดำเนินการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน ของชาวบ้านอย่างเร่งด่วน • จัดทำแผนพัฒนาตำบลประจำปี	

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/องค์กร--

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหาร โรงเรียนในเขต อบต. เกษตร ตำบล พัฒนาการ หัวหน้า สถานีอนามัยตำบล และพระ

ประ ชา ค ม หมู่ บ าน แ ล ะ ประชาคมตำบล

ตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน

-- บทบาทความร่วมมือ --

สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ โดยการเข้าร่วมประชุมกับ อบต. เพื่อชี้แจงข้อราชการ ขอคำปรึกษา รวมถึงความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกัน

สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ โดยการเข้าร่วมประชุม ประชาคมทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับตำบล เพื่อเสนอและ คัดเลือกปัญหาที่ต้องการให้ อบต. เข้าไปดำเนินการแก้ไขอย่าง เร่งด่วน

สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ โดยการเข้าร่วมเป็น คณะกรรมการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างโครงการพัฒนาจาก อบต. ในหมู่บ้านของตน

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ประชาชนไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการกระบวนการบริหารงานของ อบต. ทำให้เกิดปัญหา ตามมา คือ ปัญหาโครงการพัฒนาโดย อบต. ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน

ในพื้นที่ รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้านไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที

หลังการดำเนินการ

1. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ อบต. เพิ่มขึ้น วัดได้จาก
 - จำนวนผู้ที่เข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านทั้ง 5 หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านจะมีผู้เข้าร่วมประชุม ตั้งแต่ 50 – 60 คน โดยเฉลี่ยมีประชาชนมาเข้าร่วมประชุมครั้งละประมาณ 80%
 - จำนวนผู้ที่เข้าร่วมประชุมประชาคมตำบล โดยเฉลี่ยมีตัวแทนประชาคมหมู่บ้านจากทั้ง 5 หมู่บ้าน มาเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยหมู่บ้านละ 7 คน รวมทั้งสิ้น 35 คน
 - แต่งตั้งตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน 4 คน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง โครงการพัฒนาของ อบต.
2. สามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหของประชาชนในพื้นที่ตำบลบางโพธิ์ได้ 90% เนื่องจากปัญหาที่ได้รับการเสนอมาจากประชาชนผ่านไปตามขั้นตอนต่างๆ ได้นำมาสู่การจัดทำ แผนพัฒนาและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
3. ปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้านได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที จากการประชุมประชาคม หมู่บ้านในแต่ละเดือน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์และถนนหนทางต่างๆ
4. ชาวบ้านมีความรู้และเข้าใจถึงการปฏิบัติหน้าที่ของ อบต. และเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ทาง อบต. ได้จัดกิจกรรมนั้นๆ เพิ่มขึ้น เช่น กิจกรรมงานบุญ งานประเพณีและการรณรงค์ ต่อต้านยาเสพติด ของ อบต.

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
ในบางครั้งเจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอไม่สามารถเข้าร่วมประชุมประชาคมกับชาวบ้านได้ เนื่องจากติดภารกิจทางราชการ	ฝากข้อมูลที่ต้องการชี้แจงหรือแจ้งให้ชาวบ้านในตำบลได้รับทราบมายัง อบต. ให้ช่วยดำเนินการชี้แจงหรือแจ้งให้ชาวบ้านได้รับทราบแทน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความเดือดร้อนและความต้องการของชาวบ้านในตำบล ผ่านทางกระบวนการประชุมประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบล ส่งผลให้ อบต. สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือจัดทำโครงการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของชาวบ้านมากขึ้น

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

โครงการนี้มีความยั่งยืน เนื่องจาก อบต. มีการตั้งงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันและค่าเดินทางในการประชุมประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบลต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี รวมทั้งการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบลได้กลายเป็นระเบียบปฏิบัติในการดำเนินงานของ อบต. รวมทั้งในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวหทัยทัต มีนา
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลบางโพธิ์
ที่อยู่ : หมู่ 1 ตำบลบางโพธิ์ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ : (077) 274-018

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2544

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ 1 ตำบลบางโพธิ์ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000
ขนาดพื้นที่	13 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	1,183,791.99 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	2,435,128.15 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	5 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 2 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	1,895 คน
ประชากรแฝง	49 คน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลบางโพธิ์ ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน สภาพ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มและมีแม่น้ำลำคลอง หลายสาย ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าว , ประมงและรับจ้างทั่วไป ลักษณะทางสังคม ประชากรมีวิถีชีวิตเรียบง่าย แบบชุมชนชนบท ประชาชนมีความรู้จักสนิทสนม ประจักษ์เครือญาติ ใช้ภาษาใต้ซึ่งเป็นภาษาถิ่นในการ ติดต่อสื่อสารกัน